

Regulacje prawne dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy

Co każdy pracownik powinien wiedzieć

Zdrowie i bezpieczeństwo pracowników jest chronione przez prawo.

Pracodawca ma obowiązek chronić życie i zdrowie pracowników i udostępniać im informacje na temat bezpieczeństwa i higieny pracy.

Pracownicy mają obowiązek dbać o bezpieczeństwo własne oraz innych pracowników.

O problemach w pracy należy rozmawiać z pracodawcą lub społecznym inspektorem pracy.

Niniejsza ulotka stanowi krótki przewodnik po przepisach bezpieczeństwa i higieny pracy. Omawiamy w niej najważniejsze obowiązki pracodawców i pracowników w zakresie BHP.

Pracodawca ma prawny obowiązek chronić zdrowie i bezpieczeństwo pracowników w miejscu pracy.

Pracodawca ma obowiązek konsultować z pracownikami lub ich przedstawicielami wszystkie działania związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, w szczególności dotyczące:

- zmian w organizacji pracy i wyposażeniu stanowisk pracy oraz wprowadzania nowych procesów technologicznych, które mogą w znaczący sposób wpłynąć na zdrowie i bezpieczeństwo w miejscu pracy;
- zatrudniania kompetentnych osób nadzorujących przestrzeganie przepisów BHP w miejscu pracy;
- informowania pracowników o ryzyku zawodowym i zagrożeniach wynikłych z wykonywanej pracy, środkach mających na celu zredukowanie lub wyeliminowanie tych zagrożeń oraz postępowaniu w przypadku wystąpienia ryzyka lub zagrożenia;
- planowania działań związanych z BHP;
- konsekwencji wynikłych z wprowadzania nowych technologii dla bezpieczeństwa i higieny pracy.

Do obowiązków pracodawcy należy:

- **zapewnienie bezpiecznych warunków pracy nie stwarzających zagrożenia dla zdrowia pracowników;**
- **zapewnienie bezpiecznych urządzeń i technologii oraz bezpiecznej organizacji pracy;**

- **zapewnienie bezpiecznego przemieszczania, przechowywania i użytkowania przedmiotów i substancji;**
- **zapewnienie odpowiednich pomieszczeń higienicznosanitarnych;**
- **zapewnienie pracownikom informacji, instruktażu, szkoleń i nadzoru koniecznego dla bezpiecznego wykonywania pracy.**

W szczególności pracodawca ma obowiązek:

- **dokonać oceny** ryzyka zawodowego;
- **zapewnić wdrożenie środków** mających na celu zredukowanie lub wyeliminowanie zidentyfikowanych zagrożeń;
- w przypadku firm zatrudniających co najmniej pięciu pracowników pracodawca ma obowiązek **dokumentować wyniki oceny** oraz podjęte środki zaradcze;
- w przypadku firm zatrudniających co najmniej pięciu pracowników pracodawca ma obowiązek opracować **oświadczenie w sprawie polityki BHP**, obejmujące organizację działań z zakresu BHP i zapoznać z nim pracowników;
- **wyznaczyć kompetentną osobę** do nadzorowania przestrzegania przepisów BHP i konsultować pracowników lub ich przedstawicieli w sprawie tego mianowania;
- **współdziałać w kwestiach BHP** z innymi pracodawcami użytkującymi te same pomieszczenia pracy;
- **zapewnić odpowiednie środki i punkty pierwszej pomocy;**
- zapewnić odpowiednie **warunki higienicznosanitarne** tj. wentylację, temperaturę, oświetlenie, umywalnie, ustępy i pomieszczenia do odpoczynku;
- zapewnić **sprzęt odpowiedni** do wykonywanej pracy oraz dbać o jego konserwację i prawidłowe użytkowanie;
- **zapobiegać lub odpowiednio kontrolować** narażenie na substancje szkodliwe dla zdrowia;
- **stosować zabezpieczenia** przed łatwopalnymi lub wybuchowymi substancjami, **zagrożeniami elektrycznymi, hałasem i promieniowaniem;**
- **unikać niebezpiecznych czynności związanych z transportem ręcznym**, a tam, gdzie nie ma możliwości ich wyeliminowania, ograniczać ryzyko urazów;
- zapewnić odpowiednie **monitorowanie stanu zdrowia** pracowników;
- **dostarczyć pracownikom nieodpłatnie środki ochrony indywidualnej i odzież ochronną** tam, gdzie zagrożeń nie da się odpowiednio ograniczyć w inny sposób;
- zapewnić odpowiednie **znaki bezpieczeństwa** i dbać o ich właściwe utrzymanie;
- **zgłaszać** określone rodzaje **urazów, chorób zawodowych i zdarzeń niebezpiecznych** odpowiednim władzom nadzorującym przestrzeganie przepisów BHP (zob. poniżej).

Prawo nakłada również określone obowiązki na pracowników. Do obowiązków pracownika należy:

- **dbałość** o bezpieczeństwo własne oraz bezpieczeństwo innych osób, które może zależeć od pracy wykonywanej przez pracownika lub od jego zaniedbań;
- **współdziałanie z pracodawcą** w sprawach związanych z bezpieczeństwem i higieną pracy;
- **prawidłowe użytkowanie sprzętu** dostarczonego przez pracodawcę, w tym środków ochrony indywidualnej, zgodnie z otrzymanymi instrukcjami lub szkoleniem;
- **niestosowanie sprzętu służącego zapewnieniu bezpieczeństwa w sposób niezgodny z przeznaczeniem.**

W przypadku zauważenia niedociągnięć lub zaniedbań w sferze BHP w miejscu pracy należy w pierwszej kolejności zwrócić się do pracodawcy, kierownika lub bezpośredniego przełożonego. Można także zwrócić się do społecznego inspektora pracy, o ile zakład pracy go posiada. Pracownicy, pracodawcy lub społeczni inspektorzy pracy mogą uzyskać informacje na temat bezpieczeństwa i higieny pracy pod numerem naszej infolinii 0745 345 0055. Informacje udzielane są poufnie.

Pracownicy, którzy uważają, że ich pracodawca naraża ich na niebezpieczeństwo lub nie spełnia swoich określonych prawem obowiązków i którzy nie otrzymali zadowalających wyjaśnień w odpowiedzi na wyrażone przez nich zastrzeżenia, mogą skontaktować się z władzami nadzorującymi przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy w miejscu pracy. Inspektorzy BHP udzielają porad odnośnie przestrzegania przepisów. Są oni także uprawnieni do egzekwowania tych przepisów. Employment Medical Advisory Service (służba medycyny pracy) przy HSE udziela porad na temat zdrowia w miejscu pracy. Dane teleadresowe można otrzymać od pracodawcy.

Informacje na temat środków przeciwpożarowych itd. otrzymać można od straży pożarnej lub przedstawiciela zakładowej służby przeciwpożarowej.

Więcej informacji na temat przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy znaleźć można w płatnych publikacjach HSE:

Essentials of health and safety at work HSE Books 1994 ISBN 0 7176 0716 X

oraz w bezpłatnych broszurach:

An introduction to health and safety. Health and safety in small businesses
Broszura INDG259(rev1) HSE Books 2003 (bezpłatnie otrzymać można jeden egzemplarz)

Publikacje HSE zamawiać można w HSE Books,
PO Box 1999, Sudbury, Suffolk CO10 2WA Tel: 01787 881165
Fax: 01787 313995 Internet: www.hsebooks.co.uk (płatne publikacje HSE dostępne są także w księgarniach; bezpłatne broszury można pobrać ze strony internetowej HSE: www.hse.gov.uk).

Informacji na temat BHP udziela także infolinia HSE:

Tel: 0845 345 0055 Fax: 0845 408 9566 Tekstofon: 0845 408 9577

E-mail: hse.infoline@natbrit.com. Zapytania listowne prosimy kierować na adres:
HSE Information Services, Caerphilly Business Park, Caerphilly CF83 3GG.

Broszura jest do nabycia w zestawach po 25 sztuk w HSE Books,
ISBN 0 7176 1702 5. Bezpłatnie broszurę można pobrać ze strony internetowej HSE.

Tekst zatwierdzony przez Health and Safety Executive, 1 października 1999 r.

Przedruk 04/06

Publikacja Health and Safety Executive